

SCI-CONF.COM.UA

**SCIENCE AND INNOVATION
OF MODERN WORLD**

**PROCEEDINGS OF IV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
DECEMBER 21-23, 2022**

**LONDON
2022**

SCIENCE AND INNOVATION OF MODERN WORLD

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference

London, United Kingdom

21-23 December 2022

London, United Kingdom

2022

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Science and innovation of modern world” (December 21-23, 2022) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2022. 753 p.

ISBN 978-92-9472-194-5

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science and innovation of modern world. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-and-innovation-of-modern-world-21-23-12-2022-london-velikobritaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: london@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Cognum Publishing House ®

©2022 Authors of the articles

**ОСОБЛИВОСТІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ НЕВІДОМИХ ЗАГИБЛИХ ОСІБ ПІД
ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ**

Михайличенко Борис Валентинович,
доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри судової медицини та
медичного права

Біляков Андрій Миколайович,
доктор медичних наук, професор
кафедри судової медицини та медичного права
Національний медичний університет
імені О.Богомольця

Личман Тамара Василівна,
в.о. начальника,
ДСУ «Головне бюро судово-медичної
експертизи МОЗ України,
м. Київ, Україна

Анотація. Повномасштабне вторгнення росії на територію України супроводжується загибеллю мирного населення країни, оскільки агресор проводить ракетні та артилерійські обстріли територій держави, в тому числі за межами проведення бойових дій. За таких умов можлива загибель цивільних осіб, серед яких наявні і трупи невідомих осіб. Згідно з існуючими правилами всі трупи осіб з насильницькою смертю, мають бути направлені на судово-медичну експертизу. Під час проведення судово-медичної експертизи щодо трупу невідомої особи має бути виконана низка процедур щодо ідентифікації невідомої особи. Розглянуто алгоритм проведення судово-медичної ідентифікації та сконцентровано увагу на комплексність її проведення з залученням низки електронних пошукових ресурсів, що значно оптимізує проведення ідентифікації та пошук невідомих загиблих.

Ключові слова: судово-медична експертиза, труп, ідентифікація невідомої особи, пошукові ресурси

Вступ. Агресія росії з її повномасштабним вторгнення на територію України супроводжується загибеллю мирного населення країни поза межами проведення бойових дій. Це обумовлено тим, що країна-агресор проводить масштабні ракетні та артилерійські обстріли територій, які знаходяться як на межі проведення боїв, так і в тилу на відстані кількох десятків кілометрів від неї. За таких умов мірне населення зазнає ушкоджень, які можуть приводити до смерті. Трупні таких загиблих осіб мають бути направлені для проведення судово-медичної експертизи, під час якої вирішують питання про причину насильницької смерті особи, її давність, зв'язок із обставинами події, з'ясовують наявність тілесних ушкоджень, їх механізм виникнення тощо. Крім того, досить актуальним завданням судово-медичної експертизи являється також проведення ідентифікації загиблих осіб, оскільки у багатьох випадках, документи, які дозволяють встановити особу, є відсутніми. Необхідність проведення ідентифікації особи загиблих особливо постає також при їх значній кількості.

Мета. Розглянути судово-медичні особливості проведення ідентифікації загиблих під час виконання судово-медичної експертизи.

Матеріал і методи. Матеріалом для дослідження була нормативно-правова документація щодо проведення ідентифікації невідомої особи за участю судово-медичного експерта та профільна література з інформацією, яку необхідно використовувати під час виконання ідентифікаційних заходів.

Результати та обговорення. Діяльність судово-медичної експертизи на територіях, на яких відбуваються бойові дії або які межують із ними, набуває значних особливостей. Насамперед, це пов'язано із необхідністю використання під час судово-медичної експертизи трупів загиблих осіб спеціальних дій, направлених на ідентифікацію особи, оскільки внаслідок ракетних та артилерійських атак неминуча поява загиблих, особи яких необхідно встановити. Вирішенням цього питання займаються як правоохоронні органи, так і судово-медична експертиза, яку проводять, зокрема, згідно нормативних

документів, для трупів невідомих осіб. Так, правоохоронні органи збирають всю інформацію про труп загиблої особи, або про особу у разі заяви її родичів про її зникнення, з'ясовують терміни, коли її останній раз бачили, можливість перебування зниклої особи на території чи в будинку, яку було обстріляно чи зруйновано, отримують конкретні дані щодо можливих ідентифікаційних ознак для їх використання під час порівняння з наявними. Важливими є дані стосовно інформації відносно усіх зниклих та невідомих осіб за відповідний проміжок часу. Всі ці дані мають бути ретельно задокументовані та знаходитися у відповідному реєстрі. Під час проведення судово-медичної експертизи слідчий обов'язково проводить дактилоскопування відбитків пальців, які потім перевіряють за дактилоскопічною інформаційною базою.

Значну ідентифікаційну роботу проводить також судово-медична експертиза, використовуючи сучасні наукові дані та засоби, які дозволяють провести ідентифікацію невідомої особи [1]. Так, крім основного судово-медичного документу, який складають під час проведення судово-медичної експертизи, Висновку експерта, додатково судово-медичний експерт складає Впізнавальну карту [2]. Така Впізнавальна карта містить низку показників, які необхідно з'ясувати під час проведення судово-медичної експертизи та задокументувати.

Тіло кожної людини має свої візуальні особливості, які відокремлюють одну людину від іншої. Саме використання таких особливостей і покладено в основу складання Впізнавальної карти. Зокрема, серед усіх її показників наявні як показники з обмеженим значенням, так і такі, що мають виключне значення для ідентифікації невідомої особи.

Так, з'ясування такого показника як вік людини за зовнішнім виглядом обличчя та її тіла, зрозуміло, що має обмежене значення. Але він дозволяє проводити пошук зниклої особи у відповідній віковій категорії. Важливе значення, особливо у свіжих випадках має фотографування обличчя особи, що дозволяє родичам зниклої особи провести її впізнання за таким фото.

До більш значущих ідентифікаційних ознак відносять антропометричні

показники - довжину тіла, яка вказує на зріст людини, окружність голови та довжину стопи, які свідчать про розміри головного убору та взуття. Крім того, звертають увагу на одяг, який наявний на тілі загиблої особи. Передусім, надаючи його характеристику, відмічають вид одягу та його розмір, особливості кольору тканини та її матеріалу, крою, пошиття, наявність нашивок тощо. Аналогічно звертають увагу і на взуття. Під час зовнішнього дослідження трупа відмічають наявність прикрас на тілі, вказують колір волосся та його довжину, характер зачіски. Беззаперечне значення для ідентифікації невідомої особи має складання зубної формули, яка ґрунтується на візуальних особливостях зубів та зубного ряду. Доповнюють ідентифікаційні ознаки такі показники, як татуювання, шрами, ампутації, рубці. Проведення рентгенологічного дослідження всього тіла має на меті виявлення загоєних переломів кісток та професійних їх деформацій. Серед лабораторних досліджень для ідентифікаційної процедури використовують групові характеристики крові та ДНК тканин тіла, для чого вилучають зразки крові та фрагменти кісток. Низка ідентифікаційних показників, особливо татуювання та дефекти тіла, мають бути зафіксовані шляхом їх фотографування, оскільки наочність порівняно із описом є значно кращим та точнішим джерелом інформації. Безумовно, що всі ідентифікаційні показники мають бути співставлені із відповідною базою порівняння. Завершується процес ідентифікації невідомої особи складанням слідчим відповідного Протоколу із залученням осіб, які проводять впізнання, та обов'язковим переліком показників, які дозволяють впізнати невідому особу.

Враховуючи значну кількість невідомих осіб, яких виявляли на територіях, де проходили бойові дії або які знаходились під окупацією, чи обстрілом, в Україні було створено низку ресурсів для пошуку зниклих [3, 4], в якому знаходиться інформація про невідомих осіб. Його використання родичами, які розшукували зниклих своїх близьких, значно поліпшило проведення ідентифікації тіл загиблих невідомих осіб та спростило її процедуру.

Висновок. Таким чином, проведення ідентифікаційної процедури трупу невідомої особи має ґрунтуватися на комплексі даних, серед яких виключне значення мають особливості статури особи, її зовнішнього вигляду, одягу, характерних прикмет, результатів лабораторних досліджень з обов'язковим дотриманням вимог чинних інструктивних документів. З метою спрощення ідентифікації трупу невідомої особи доцільним є використання відповідного програмного забезпечення, електронних пошукових ресурсів, а також автоматизованої системи пошуку та ідентифікації невідомих осіб, до якої мають доступ особи, які розшукують зниклих своїх близьких родичів. Такий підхід є комплексним та значно оптимізує проведення ідентифікації невідомих загиблих.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Правила проведення судово-медичної експертизи (досліджень) трупів в бюро судово-медичної експертизи. Наказ МОЗ від 17.01.95 р., № 6 (з0248-95).
2. Електронний ресурс: <http://mego.info/%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB/3-%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D1%97%D1%85-%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0?page=2>
3. Електронний ресурс: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3442315-v-ukraini-stvorili-catbot-dla-posuku-zniklih-pid-cas-vijni.html>
4. Електронний ресурс: <https://dev.ua/news/7-services-to-find-missing-relatives>